

C E N T A R Z A
D E M O K R A T S K U
T R A N Z I C I J U

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2014. GODINU

NAVOĐENJE I KORIŠĆENJE MATERIJALA I INFORMACIJA IZ OVOG IZVJEŠTAJA U NEPROFITNIM PUBLIKACIJAMA ILI SREDSTVIMA JAVNOG INFORMISANJA, A U SVRHU INFORMISANJA GRAĐANA, KAO I KORIŠĆENJE ZA DRUGE NEKOMERCIJALNE SVRHE, DOZVOLJENO JE, UZ OBAVEZNO NAVOĐENJE IZVORA I VLASNIKA AUTORSKOG PRAVA.

KORIŠĆENJE MATERIJALA U BILO KOJE DRUGE SVRHE NIJE DOPUŠTENO BEZ PRETHODNOG ODBORENJA VLASNIKA AUTORSKOG PRAVA (**CENTAR ZA DEMOKRATSKU TRANZICIJU – CDT**).

CDT NE ODGOVARA ZA NAKNADNA TUMAČENJA INFORMACIJA OBJAVLJENIH U OVOM IZVJEŠTAJU.

{{{ SADRŽAJ

I UVOD	6
II ORGANIZACIJA	8
1. Organi CDT-a.....	8
2. Organizacioni razvoj.....	9
III PROGRAMI	11
1. Izbori i izborni sistem.....	11
2. Dobro upravljanje.....	15
3. Crna gora i EU.....	20
4. Crna gora i NATO.....	21
5. Civilno društvo.....	24
IV PODRŠKA PROGRAMIMA	26
1. Istraživački centar.....	26
2. ICT.....	26
3. Izvještaji za međunarodne organizacije.....	29
V FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	30
1. Prihodi i rashodi CDT-a.....	30

NAZIV PUBLIKACIJE

IZVJEŠTAJ O RADU ZA **2014.** GODINU

IZDAVAČ

Centar za demokratsku tranziciju (CDT)

Vladike Danila 28

81000 Podgorica, Crna Gora

Tel: +382 20 207 070, 207 071

Tel/fax: +382 207 072

E-mail: cdtmn@t-com.me

www.cdtmn.org

ZA IZDAVAČA

Dragan Koprivica

ŠTAMPA

AP Print, Podgorica

TIRAŽ

100 primjeraka

I UVOD

Pred vama je pregled najvažnijih dostignuća i aktivnosti CDT-a u 2014. godini. Prošla godina je za CDT bila veoma dinamična, sa pregršt zanimljivih projekata i važnih zagovaračkih aktivnosti.

Najvećim uspjehom u prethodnoj godini smatramo to što smo, uprkos dubokim političkim podjelama, sukobima i aferama uspjeli da očuvamo integritet organizacije, kroz profesionalan i objektivan pristup u svim područjima rada. Zahvaljujući tome, CDT je danas jedan od rijetkih društvenih aktera u Crnoj Gori, koji uspijeva da okupi sva različita mišljenja i suprotstavljene politike, i da saraduje sa svima na demokratizaciji društva.

U 2014. godini smo puno radili na zagovaranju principa dobrog upravljanja i poboljšanju komunikacije između političkih elita, civilnog društva i građana Crne Gore o NATO integracijama. Ipak, najveći

uticaj i najbolje rezultate ostvarili smo kroz projekat građanskog nadgledanja lokalnih izbora u Podgorici. U atmosferi ekstremnih političkih podjela i nepovjerenja u izborni proces, uspjeli smo da ostvarimo saradnju sa svim učesnicima izbora, i da zajedno pošaljemo poruku građanima da glasaju slobodno i po sopstvenom uvjerenju. Pored toga, u izornoj noći smo još jednom pokazali važnost nadgledanja izbora od strane nezavisnih organizacija – kada smo demantovali suprotstavljene političke opcije, i građanima saopštili tačnu i pouzdanu projekciju rezultata izbora.

Ovaj izvještaj ne obuhvata sve što smo radili 2014, već samo neke od najvažnijih aktivnosti i rezultata. Pored programskog dijela, tu su i informacija o našem finansijskom poslovanju, čije nas objavljivanje već drugu godinu za redom svrstava u grupu najtransparentnijih istraživačkih centara na svijetu po istraživanju Transparify.

Nadamo se da će vam CDT-ov godišnji izvještaj za 2014. godinu biti koristan i informativan, te da će vam pomoći da bolje razumijete naš rad i trud koji ulažemo u demokratizaciju društva i promociju transparentnosti, otvorenosti i odgovornosti institucija i procesa.

CDT tim

II ORGANIZACIJA

1. Organi CDT-a

Organi CDT-a su Skupština, Upravni, Nadzorni i Izvršni odbor.

Skupština CDT-a se sastaje najmanje jednom godišnje, i redovno zasjedanje u 2014. godini je održano 9. maja. Skupština je, putem elektronske sjednice, usvojila i izmjene statuta CDT-a u julu 2014. Upravni odbor CDT-a se sastaje jednom mjesečno. Skupština CDT-a je 31.12.2014. imala 32 člana/ice.

Izvršni odbor vodi CDT u skladu sa zakonom i aktima organizacije, ali i odlukama Skupštine, Upravnog i Nadzornog odbora. Ovaj tročlani organ čine izvršni direktor i dva zamjenika koje Upravni odbor bira na period od dvije godine. CDT je u septembru 2014. godine uveo poziciju drugog zamjenika direktora, zaduženog za internu organizaciju, što je značajno unaprijedilo koordinaciju unutar organizacije.

2. Organizacioni razvoj

Razvoj CDT-a je zasnovan na snažnoj saradnji svih segmenata organizacije. Ideje za projekte i istraživanja nastaju u okviru programskih oblasti. Nakon toga, ideje za istraživanja se dodatno elaboriraju, i kreira se procedura za istraživanja – od metodologije do kontrole kvaliteta.

Nakon ovog koraka, uključuje se sektor za zagovaranje, koji priprema plan zagovaranja. Zagovaranje se sprovodi kroz različite kanale komunikacije i direktne sastanke sa donosiocima odluka.

Efekti rada CDT-a se mjere kroz sistem indikatora, tako da na kraju projektnog ciklusa možemo precizno ocijeniti kvalitet urađenog posla. Na osnovu sprovedene evaluacije, pripremaju se izvještaji za donatore i Godišnji izvještaj, ali i ideje za nove projekte.

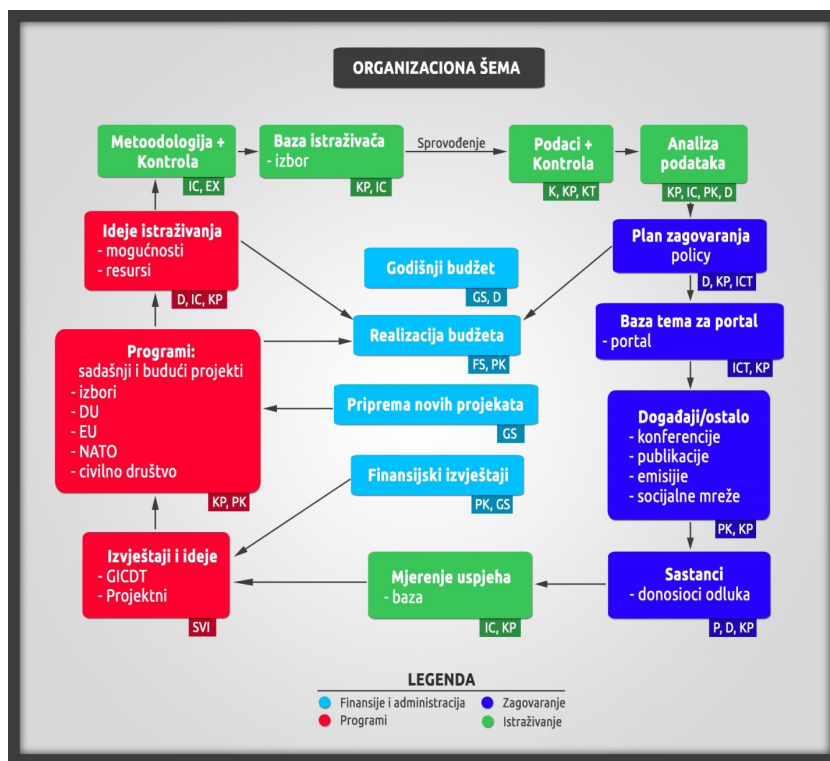
Takođe, CDT evaluira i rad svakog zaposlenog, na osnovu mjesečnih izvještaja program koordinatora. Cjelokupni proces podržava Generalni sekretarijat koji omogućava razvoj i sprovođenje aktivnosti organizacije kroz primjenu administrativnih i finansijskih procedura.

Budući da je projekat nadgledanja izbora zahtijevao značajne organizacione resurse, CDT je u periodu od tri mjeseca 2014. bio podijeljen na dva tima: onaj koji se bavio samo izborima, i onaj koji je sprovodio sve ostale aktivnosti organizacije. CDT je iskoristio političku situaciju u vrijeme lokalnih izbora da osnaži tri organizacione komponente: vidljivost, uticaj i prezentaciju podataka.

CDT je, na osnovu monitoringa izbornog procesa, posjedovao podatke i informacije za koje su bili zainteresovani mediji, ali i kre-

atori politika i donosioci odluka. Vidljivost organizacije je značajno povećana – npr. u 2013. godini, CDT je imao ukupno 662 pojavljivanja u medijima, dok je u 2014. godini samo u periodu od januara do maja registrovano 797 medijskih nastupa, dok je do kraja godine zabilježeno 1270 pojavljivanja CDT-a u medijima.

Na isti način je povećan i uticaj, i poboljšana komunikacija sa zainteresovanim subjektima sa kojima smo dijelili nalaze monitoringa. Izbori su iskorišćeni i za poboljšanje predstavljanja podataka, kroz rad ICT sekcije i Portala CDT-a

III PROGRAMI

Fokus rada organizacije u 2014. godini bio je u pet programskih oblasti: izbori i izborni sistem, dobro upravljanje, **Crna Gora i EU**, **Crna Gora i NATO** i **civilno društvo**.

1. Izbori i izborni sistem

U ovoj programskoj oblasti, u fokusu CDT-a u 2014. godini bile su dvije teme – nadgledanje lokalnih izbora u Podgorici, i rad na unaprijeđenju izbornog zakonodavstva.

CDT se, prvi put nakon 2009. godine vratio nadgledanju izbornog dana na biračkim mjestima. Razlog za takvu odluku je značajno urušavanje povjerenja u izborni proces, koje je kulminiralo nakon predsjedničkih izbora 2013. godine, koji nijesu posmatrale nevladine organizacije. Aktivnosti CDT-a u toku izbora u Podgorici značajno su doprinijele relaksaciji tenzija i povjerenju građana u rezultat izbora.

Najvažniji zaključci našeg monitoringa su prepoznati i u Izvještaju o napretku Evropske komisije. Učešćem u procesu izmjena izbornog zakona, u kojem su usvojeni brojni predlozi i preporuke CDT-a, uticali smo na poboljšanje zakonodavnog okvira za izbore.

CDT je nadgledao sve aspekte izbornog procesa u Podgorici – kampanje političkih partija, rad izborne administracije, izborni dan, i proces prigovora i žalbi.

U cilju povećanja povjerenja građana u izborni proces, CDT je sa svim parlamentarnim partijama potpisao Sporazum o pravilima ponašanja u izornoj kampanji, kojim su se partije obavezale na poštovanje niza demokratskih principa. U saradnji sa NVO Građanska alijansa, pokrenuli smo i kampanju 'Glasaj slobodno!', usmjerenu na ohrabrivanje građana da se slobodno opredijele i glasaju.

GLASAM SLOBODNO!

Kampanju je podržalo mnoštvo javnih ličnosti – političara, kandidata, novinara, muzičara, sportista, a medijsku podršku su joj dale četiri TV stanice koje su besplatno emitovale spot (TV Vijesti, TV Prva, TV Atlas i RTCG), portali Analitika, Vijesti, Pobjeda, CDM i RTCG portal, kao i radio stanice Antena M i Slobodna Evropa.

Kampanja je intenzivno promovisana i na društvenim mrežama, a fotografije sa završnog događaja kampanje je pregledalo oko 40000 korisnika Facebooka.

Za nadgledanje izbornog dana, CDT je akreditovao 151, od kojih je 120 bilo raspoređeno na biračkim mjestima u Podgorici, a ostali su pratili situaciju u gradu grupisani u mobilne timove. U cilju saopštavanja rezultata izbora, i spriječavanja objave neprovjerenih rezultata od strane partija, CDT je sproveo i paralelno prebrojavanje glasova (PVT) na reprezentativnom uzorku

biračkih mjesta. CDT je saopštio prve projekcije na osnovu 70%, a zatim na osnovu 88 i 100% obrađenih podataka.

Na ovaj način smo spriječili scenario iz predsjedničkih izbora iz 2013. godine, kada su oba kandidata proglasila izbornu pobjedu, i u izbornoj noći demantovali dvije najveće političke grupacije koje su objavile neprecizne rezultate.

Sve informacije u vezi sa izbornim danom CDT je objavljivao na posebnoj web stranici, koja je omogućila ažurne informacije svim građanima i medijima istovremeno, bez diskriminacije.

Web stranica je imala oko 40.000 posjeta tokom izbornog dana. Pored toga, CDT je objavljivao informacije i putem saopštenja, intervjua, i u specijalnim programima TV Vijesti, RTCG, TV Prva, TV Pink i TV Atlas.

U praćenju predizbornog perioda uočili smo određene nepravilnosti i probleme, o kojima smo izvještavali javnost, i na kojima će CDT graditi svoje buduće politike i programe u oblasti izbora.

Neki od ključnih problema koje smo zapazili su: promjena izbornog zakonodavstva neposredno pred izbore, suprotno međunarodnim standardima; brojni nedostaci izbornog zakonodavstva, među kojima su neki rezultirali i poništenjem zbog neustavnosti; brojne sumnje u zloupotrebe javne imovine u izborne svrhe; prisustvo partijskih aktivista u blizini biračkih mjesta, što se može predstavljati pritisak za birače itd.

Pored monitoringa lokalnih izbora, ključna aktivnost CDT-a u ovoj programskoj oblasti bilo je i učešće u parlamentarnoj radnoj grupi koja je pripremila Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, koji je usvojen u decembru 2014. Značajan dio odredbi ranijeg zakona, usvojenog u februaru 2014. proglašen je neustavnim, pa je nova radna grupa, sačinjena od poslanika i predstavnika NVO – CDT, CEMI i MANS – radila na nacrtu predloženom od strane Ministarstva finansija. 10 CDT-ovih preporuka i predloga je usvojeno, u originalnoj ili modifikovanoj formi, i inkorporirano u tekst Zakona. Najvažniji predlozi CDT-a koji su uključeni u Zakon su: specifikacija dozvoljenih troškova redovnog rada

partija; zabrana finansiranja partija kompanijama koje ne plaćaju poreze i definisanje procedure izvještavanja Agencije za prevenciju korupcije.

Aktivnosti CDT-a u ovoj programskoj oblasti u toku 2014. godine podržavali su Balkanski fond za demokratiju i Fond braće Rokfeler.

2. Dobro upravljanje

U 2014. godini, u okviru programske oblasti Dobro upravljanje, CDT je realizovao aktivnosti sa ciljem poboljšanja pristupa informacijama, povećanja učešća građana u kreiranju javnih politika, povećanja transparentnosti i otvorenosti institucija i promocije korišćenja novih tehnologija u cilju unapređenja transparentnosti organa vlasti.

U prethodnoj godini, CDT je uspio da u oblasti slobodnog pristupa informacijama pažnju javnosti i institucija usmjeri na obavezu proaktivnog objavljivanja informacija. Izmjerali smo kako institucije poštuju Zakon, ukazavši im na taj način na greške koje prave, što je rezultiralo time da su institucije na drugom mjerenu ostvarile duplo bolji rezultat u odnosu na prvo.

Među važnim dostignućima u ovoj oblasti u prethodnoj godini je potpisivanje memoranduma o saradnji sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i sa Vrhovnim državnim tužilaštvom.

Memorandumi su potpisani u cilju uspostavljanja saradnje na rješavanju problema i poboljšanju stanja utvrđenog kroz monitoring i istraživanja, a sa VDT je dogovoren i konkretan akcioni plan za

povećanje otvorenosti koji će početi da se implementira 2015. godine. CDT ima i predstavnika u nacionalnom Operativnom timu za Partnerstvo otvorenih Vlada.

CDT je član regionalne mreže **SELDI** - inicijative za dobro upravljanje i borbu protiv korupcije koju čine organizacije civilnog društva iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Crne Gore, Srbije i Turske.

SELDI doprinosi dinamičnom civilnom društvu u regionu, sposobnom da učestvuje u javnoj raspravi i utiče na politiku i procese donošenja odluka u oblasti dobrog upravljanja i borbe protiv korupcije. U 2014. godini predstavljen je izvještaj o korupciji u regionu na kojem su članice mreže radile prethodne dvije godine, i u kom je za Crnu Goru konstatovano da je napredak u vezi sa borbom protiv korupcije bio ograničen. Korupcija i dalje preovladava u mnogim oblastima i nastavlja da bude ozbiljan problem koji zahtijeva efektivno izvršavanje dubinskih i trajnih reformi. Zaključak izvještaja je da Crna Gora još treba da poboljša svoju sveukupnu sposobnost da pravilno koordinira, sprovodi i nadzire sve planirane radnje u vezi sa antikorupcijom.

U prvoj polovini godine, CDT je realizovao istraživački projekat **'Sloboda informacija – uslov za demokratizaciju'**, u okviru kojeg je pripremljen predlog javne politike sa preporukama za unapređenje zakonodavstva i praksi. U okviru projekta je razvijena i sveobuhvatna metodologija za monitoring primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama, sa posebnim fokusom na obavezu proaktivnog objavljivanja informacija.

U drugoj polovini 2014. godine, u okviru projekta 'Od pristupa informacijama do otvorenih institucija', CDT je pripremio detaljnu analizu kvaliteta zakonodavstva koje reguliše pristup informacijama, kao i komparativnu analizu zakonodavstva i najboljih praksi za monitoring slobode pristupa informacijama u tri države – Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji. Pored toga sproveli smo monitoring implementacije Zakona o slobodnom pristupu informacijama, i objavili izvještaj sa preporukama i vizuelizacijama rezultata monitoringa. CDT je na ovaj način dobio empirijske dokaze o (ne)poštovanju zakona od strane institucija, i pružio sistematičnu i cjelovitu sliku o implementaciji ovog važnog Zakona.

U okviru projekta 'Inicijativa za transparentnost sistema krivičnog pravosuđa u Crnoj Gori', CDT je prošle godine sproveo sveobuhvatan monitoring sudova, tužilaštava i policije, sa ciljem utvrđivanja da li se ove institucije pridržavaju nacionalnih zakona i međunarodnih obaveza i standarda transparentnosti i otvorenosti.

Monitoring je obuhvatio 15 osnovnih sudova, 2 viša suda, Apelacioni sud, Vrhovni sud, Vrhovno državno tužilaštvo, 2 viša državna tužilaštva, 13 osnovnih državnih tužilaštava i Upravu policije. Ključni rezultat projekta je prva sistematična analiza

transparentnosti pravosuđa u Crnoj Gori koja je nadležnim organima ponudila set jasnih i mjerljivih indikatora i preporuka za unaprijeđenje njihove transparentnosti.

Na osnovu rezultata projekta, CDT je uspostavio saradnju sa tužilaštvom i sudovima, i krenuo u pripremu aktivnosti koje bi vodile poboljšanju utvrđenog stanja. U okviru projekta 'Konsultuj građane', CDT je u 2014. godini sproveo monitoring poštovanja Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne raprave u pripremi zakona.

Pored toga, projekat je bio usmjeren na povećanje učešća mladih u procesu donošenja odluka, zbog čega je održano šest radionica o političkoj participaciji u kojima je učestvovalo 180 predstavnika studentskih organizacija, NVO i omladinskih organizacija političkih partija.

U okviru projekta organizovana je i online kampanja koja je imala za cilj da motiviše građane da učestvuju u javnoj raspravi o Zakonu o primanjima u javnom sektoru, putem portala eUprava. CDT je u 2014. godini realizovao i regionalni monitoring e-transparentnosti organa vlasti, u okviru projekta **'Upotreba novih medija u promociji transparentnosti vlasti'**, u saradnji sa partnerima – **CRTA** iz Srbije, **Zašto ne iz Bosne i Hercegovine** i **MOST iz Makedonije**. Na ovaj način dobili smo komparativne podatke o e-transparentnosti institucija u regionu, sa ciljem kreiranja kompetetivnog ambijenta i prostora za zajednička unapređenja.

U okviru projekta objavljena je štampana publikacija sa rezultatima istraživanja i preporukama, kao i web prezentacija rezultata istraživanja koja omogućava komparaciju, i uvid u sve indikatore. Projekat je završen regionalnom konferencijom na

temu **'E-transparentnost u regionu'**, koja se odvijala u isto vrijeme u Podgorici, Sarajevu, Beogradu i Skoplju, a učesnici su pratili panele u drugim gradovima putem video linka.

Aktivnosti CDT-a u ovoj programskoj oblasti u toku 2014. godine podržavali su Evropska Komisija, Ambasada Velike Britanije, Ambasada SAD, Evropski Fond za Balkan i Nacionalna zadužbina za demokratiju.

3. Crna Gora i EU

U okviru programske oblasti Crna Gora i EU, aktivnosti CDT-a u prethodnoj godini bile su usmjerene na povećanje transparentnosti pregovaračkog procesa, i bolju komunikaciju sa građanima.

U aprilu 2014, CDT je objavio predlog javne politike 'Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji – aktivni i informisani građani ili statisti u procesu?'. Dokument sadrži niz preporuka usmjerenih na poboljšanje koordinacije između donosilaca odluka u ovoj oblasti, i unapređenje komunikacije između donosilaca odluka i građana.

Predstavnica CDT-a je učestvovala u radu Vladine radne grupe koja je pripremila Strategiju informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2014 - 2018. Radna grupa je usvojila dio preporuka CDT-a, uključujući obavezu sprovođenja istraživanja javnog mnjenja, i obavezu organizovanja redovnih sastanaka između donosilaca odluka i medija, u cilju poboljšanja saradnje.

CDT je dao predloge i za uspostavljanje mehanizama za evaluaciju Strategije, koji su djelimično prihvaćeni, pa je su uspostavljeni operativni i konsultativni tim za monitoring implementaciju Strategije.

4. Crna Gora i NATO

U okviru programske oblasti Crna Gora i NATO, u 2014. godini CDT je nastavio sa implementacijom aktivnosti Info Centra o evroatlantskim integracijama, u cilju poboljšanja javnog dijaloga i povećanja informisanosti crnogorskih građana o evroatlantskim integracijama. Info Centar je i u prethodnoj godini bio jedan od ključnih nosilaca komunikacije o NATO integracijama.

Početak 2014. godine je obilježila pojačana komunikaciona kampanja Vlade Crne Gore, u susret NATO Samitu u Velsu, koja je rezultirala povećanjem javne podrške koja je dostigla 45% u martu 2014.

Nakon toga su uslijedili lokalni izbori u više crnogorskih opština, koji su temu NATO integracija potisnuli u drugi plan. Crna Gora nije dobila poziv za članstvo u Velsu, a javna podrška je u jesen 2014. godine pala na 35%.

Info centar CDT-a je u toku prethodne godine kontinuirano vodio dijalog na temu NATO integracija, i zadržao status jedne od ključnih tačaka komunikacije za sve zainteresovane strane u ovoj oblasti. Predstavnici CDT-a su u 2014. godini ostvarili direktnu komunikaciju sa više od 4000 građana, a kroz partnerstvo sa medijima naše poruke su stigle do više stotina hiljada građana Crne Gore.

Preko 1200 građana je imalo priliku da čuje različita mišljenja NATO zagovarača i protivnika u okviru preko 100 javnih događaja koje je organizovao CDT, ali i Vlada i druge NVO u našim prostorijama. CDT je u prošloj godini organizovao 9 građanskih sati, 7 noći filma i 15 radionica, prezentacija i panel diskusija. Gosti info centra su bili visoki zvaničnici NATO, ministri, pos-

lanici, lideri političkih partija, urednici medija i stručnjaci. U februaru 2014, u saradnji sa Skupštinom Crne Gore organizovali smo i konferenciju na temu **'Uloga Parlamenta u procesu evroatlantskih integracija'**, na kojoj je učestvovalo 50 parlamentaraca, predstavnika Vlade i diplomatskog kora i predstavnika medija i civilnog društva.

CDT je u prethodnoj godini nastojao da temu NATO integracija komunicira sa što više građana širom Crne Gore. Tokom 2014, održano je 38 interaktivnih radionica za oko 1300 maturanata u Podgorici, Nikšiću, Kolašinu i Danilovgradu. Organizovali smo i radionice za oko 100 građana u mjesnim zajednicama u Podgorici, Nikšiću i Danilovgradu.

Različite teme sa NATO agende smo objašnjavali i kroz 15 info-punktova, na kojima smo razgovarali sa više od 1000 građana Bijelog Polja, Herceg Novog, Nikšića, Pljevalja, Rožaja, Podgorice, Danilovgrada, Bara, Kotora, Kolašina, Cetinja, Tivta i Mojkovca. Javnu komunikaciju o NATO smo predstavili i kroz 15 političkih karikatura na temu 'Crna Gora i NATO', koje su pro-

movisane na društvenim mrežama, a zatim i kroz izložbe u Kolašinu, Cetinju, Nikšiću i Podgorici.

I u 2014. godini, CDT je nastavio uspješnu saradnju sa medijima. U saradnji sa agencijom MINA organizovan je **'NATO Info servis'**, putem koga je objavljeno oko 500 vijesti o NATO-u i evroatlantskim integracijama.

U saradnji sa TV Vijesti, pripremljeno je i emitovano sedam kratkih emisija 'Info centar', putem kojih se najšira javnost mogla upoznati sa stavovima i porukama gostiju Info centra.

Takođe, sa TV Vijesti smo pripremili i tri talk-show emisije, kroz koje su relevantni sagovornici govorili o ulozi parlamenta u evroatlantskim integracijama, ulozi NATO u vanrednim situacijama i komentarisali ishod Samita u Velsu.

Aktivnosti CDT-a na komuniciranju NATO integracija u 2014. godini su podržavali: Ambasada Velike Britanije, Ambasada SAD, Ambasada Kanade, Ambasada Turske, NATO Odsjek za javnu diplomatiju i Komunikacioni tim za NATO Vlade Crne Gore.

5. Civilno društvo

Najvažnija aktivnost CDT-a u programskoj oblasti Civilno društvo u toku prošle godine bio je projekat 'CGtvituje – uključi se u promjene'.

Cilj projekta je bio da koristi Twitter kao kanal komunikacije i promoviše nova lica i imidž Crne Gore, osnaži građanski aktivizam u Crnoj Gori, ali i da se poveže sa regionalnim inicijativama i promoviše Crnu Goru u regionu. Projekat je implementiran u partnerstvu sa portalom Vijesti i emisijom Robin Hud.

U toku prethodne godine, 29 istaknutih pojedinaca je tvitovalo sa naloga @cgtvituje, na različite teme, poput vladavine prava, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, građanskog aktivizma, omladinskog aktivizma, biodiverziteta, društvene odgovornosti preduzeća, kulture, sporta itd.

Iz projekta je proizašlo i nekoliko vrijednih inicijativa, kao što su simulacija kretanja osoba sa invaliditetom, te organizacija predavanja, građanskih inicijativa i istraživanja.

CGtvituje je na direktan, neposredan način povezao zainteresovane građane sa donosiocima odluka i drugim uticajnim javnim ličnostima, tj. segmente društva koji nijesu imali mnogo kontakata.

U toku 2014. godine, CDT je nastavio da učestvuje u pripremi USAID-ovog Indeksa održivosti organizacija civilnog društva za Istočnu Evropu i Evroaziju.

CDT je, zajedno sa partnerima Fondom za aktivno građanstvo i Građanskom alijansom, dio regionalne inicijative Fonda braće Rockefeller (RBF), čiji je cilj povezivanje i osnaživanje NVO u regionu. Inicijativa predviđa izgradnju kuća građanskog društva u tri države – Crnoj Gori, Kosovu i Srbiji – i razvoj saradnje između NVO na projektima koji su od interesa za cijeli region. U okviru inicijative, radi se na stvaranju uslova za osnaživanje kapaciteta i partnerstva između izabranih NVO, po principu jačanja i povezivanja njihovih istraživačkih i zagovaračkih funkcija i kapaciteta za dodjelu sredstava NVO. Pored toga, inicijativa ima za cilj i stvaranje resursa za razvoj građanskog društva na nacionalnom nivou. Kuća građanskog društva će postati resursni centar, koji će pružati tehničku, logističku i razvojnu podršku NVO, sa posebnim akcentom na građanske inicijative i lokalne organizacije.

CDT je takođe aktivno učestvovao u razvoju strategija, izvještaja i propisa koji se tiču civilnog društva. Predstavnica CDT-a je bila članica Radne grupe za analizu institucionalnog okvira za rad NVO, osnovane od strane Ministarstva unutrašnjih poslova.

IV PODRŠKA PROGRAMIMA

1. Istraživački centar

U 2014. godini, CDT je nastavio sa radom na unaprijeđenju svojih istraživačkih kapaciteta, uz podršku Think Tank Fonda. Najvažnije dostignuće u prethodnoj godini je kreiranje sistema za evaluaciju istraživačkog i uticaja organizacije na javne politike.

U konsultaciji sa supervizorom, dr. Martinom Brusisim sa Univerziteta u Minhenu, CDT je kreirao evauacioni mehanizam (matricu) koja služi za ocjenjivanje rada CDT-a u četiri dimenzije: istraživanje, javne politike, zagovaranje i učenje. Svaka od ove četiri dimenzije je podijeljena na setove indikatora, sa različitim vrijednostima ustanovljenim prema specifičnom crnogorskom kontekstu. Na ovaj način, u mogućnosti smo da identifikujemo prednosti i nedostatke naših istraživanja i javnih politika, kvantifikujemo učinak, i na taj način stvorimo pretpostavke za mjerenje napretka.

2. ICT

CDT je krajem 2013. godine kreirao novi web portal organizacije, koji je u potpunosti restrukturiran i redizajniran, tako da služi kao snažan zagovarački mehanizam. Posebno mjesto na portalu predviđeno je za sadržaje istraživačkog i data novinarstva. U 2014. godini nastavljeno je sa razvojem portala, koji sada služi kao osnova za komunikaciju organizacije sa javnostima u svim programskim oblastima, ali i kao sredstvo zagovaranja kod donosilaca odluka. Trenutno, portal prati sve CDT-ove is-

traživačke i zagovaračke projekte i kampanje. Kreirana i baza sa temama iz rada CDT-a predviđenim za dalju žurnalističku obradu, koja se kontinuirano ažurira novim temama i idejama. U 2014. godini, CDT je uspostavio strateško partnerstvo sa novinskom agencijom MINA, i na taj način je omogućeno da novinarske priče sa portala CDT-a prenose svi mediji u Crnoj Gori.

Paralelno sa razvojem web portala, tim CDT-a je u prethodnoj godini ovladao vještinom pravljenja infografika, kao najboljeg načina za jednostavno predstavljanje rezultata istraživanja, procesa i poruka građanima i donosiocima odluka.

Dodatno, CDT je u prethodnoj godini značajno unaprijedio svoje prisustvo na društvenim mrežama. Ne samo da je proširena baza onih koji prate aktivnosti CDT-a na mreža-

ma, već je prezentacija našeg rada učinjena na interesantniji način, uz veću interakciju sa korisnicima.

U 2014. godini, CDT je kao donaciju od Microsofta dobio Windows 8.1 i Office 365 sistem. Office 365 omogućava da se interna komunikacija, arhiviranje dokumenata, planiranje, praćenje troškova i druge svakodnevne aktivnosti organizacije odvijaju u okviru savremenog “cloud” servisa podržanog od strane Microsofta.

U toku prethodne godine ICT tim CDT-a je analizirao testnu verziju sistema, i pripremao ostatak tima za prelazak na Office 365. Krajem godine, započeto je prevođenje svakodnevnih aktivnosti i komunikacije u okviru organizacije na Office 365 platformu. U 2015. godini je predviđeno da ovaj sistem u potpunosti zamijeni različite sisteme online kolaboracije koje je CDT koristio do sada, što će pojednostaviti i ubrzati administrativne procedure u organizaciji.

U 2014. godini, CDT je osnažio i regionalnu saradnju sa organizacijama koje koriste nove tehnologije za razvoj demokratije i dobrog upravljanja.

Zajedno sa udruženjem Zašto ne (BiH), Fondacijom Metamorpho-

sis (MKD) i Centrom za istraživanja, transparentnosti i odgovornost – CRTA (SRB) osnovali smo regionalnu mrežu ACTION SEE (Mreža za odgovornost, transparentnosti i otvorenost institucija u Jugoistočnoj Evropi).

3. Izvještaji za međunarodne organizacije

CDT je i prethodne godine pripremio detaljne nacionalne izvještaje za USAID Indeks održivosti organizacija civilnog društva za Istočnu Evropu i Evroaziju i za Indeks Transformacije Fondacije Bertelsmann. Kroz učešće u ovim projektima, CDT je uspio da se pozicionira kao primarna adresa za brojne međunarodne organizacije koje traže objektivnu procjenu društvene i političke situacije u Crnoj Gori.

Indeks održivosti organizacija civilnog društva je izvještaj o opštem stanju civilnog društva u svakoj od obuhvaćenih država. Indeks ističe i progres i nazadovanje civilnog sektora, i omogućava upoređivanje između država i regija kroz vrijeme.

Bertelsmann Indeks Transformacije (Bertelsmann Transformation Index) ocjenjuje kvalitet demokratije, tržišne ekonomije i političkog upravljanja u 129 tranzicionih i zemalja u razvoju. Mjeri napredak i loše rezultate na putu ka demokratiji baziranoj na vladavini prava i društveno-odgovornoj tržišnoj ekonomiji.

V FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

1. Prihodi i rashodi CDT-a

Ukupan iznos prihoda CDT-a u 2014. godini je 285.212,97 €. Osim donacija za projekte koje smo implementirali u toku 2014. godine Microsoft je donirao CDT-u softvere u ukupnoj vrijednosti 24,775.00 \$, kao podršku razvoju ICT sektora.

PROJEKTI I DONACIJE CDT-A U 2014. GODINI:

NAZIV PROJEKTA	DONATOR	IZNOS
Podrška razvoju istraživačkih kapaciteta CDT-a	Think Tank Fund, Open Society Institute	50.000,00\$
Indeks održivosti NVOa	USAID MSI	6.4350,00 \$
“Civilno društvo za dobro upravljanje i antikorupciju u Jugoistočnoj Evropi: Izgradnja kapaciteta za monitoring, zagovaranje i podizanje svijesti”	Evropska Komisija *80% koofinansiranje	52.501,16 €
Upotreba novih tehnologija za promociju transparentnosti vlade	National Endowment for Democracy, Washington, USA	36.860,00 \$
Novac i politika	Balkanska zadužbina za demokratiju (German Marshall Fund), Washington, USA	42.500,00 \$

NAZIV PROJEKTA	DONATOR	IZNOS
Inicijativa za transparentnost sistema krivičnog pravosuđa u Crnoj Gori	Stejt department Biroa za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) kroz program Program podrške civilnom društvu u oblasti krivičnog pravosuđa (CJCSP)	27.835,00 €
Sloboda informacija - bolja demokratizacija	The Network of European Foundations for Innovative Cooperation – European Fund for the Balkans	13.960,00 €
Konsultuj građane	Ambasada Sjedinjenih američkih država	14.040,00 \$
Transparentnost zakonodavnog postupka na Zapadnom Balkanu	Višegrad fond	1.500,00 €
Crna Gora na Tviteru – Uključi se u promjene	United Nations Development Programme	9.956,00 \$
Info centar o Evroatlantskim integracijama	NATO Odeljenje za javnu diplomatiju	12.000,00 €
Info centar o Evroatlantskim integracijama - Kreativan pristup integracijama	Ambasada Kanade	20.763,00 €
Info centar o Evroatlantskim integracijama	Ambasada Velike Britanije	30 462,00 €
NVO komunikaciona strategija o evroatlantskim integracijama	Ambasada Sjedinjenih američkih država	4.498,00 \$

NAZIV PROJEKTA	DONATOR	IZNOS
Info centar o Evroatlantskim integracijama	Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO Vlade Crne Gore	3.785,00 €
Info centar o Evroatlantskim integracijama	Ambasada Sjedinjenih američkih država	10.000,00 \$
Info centar o Evroatlantskim integracijama	Ambasada Turske	3.000,00 €
Istraživanje NATO-a sa građanima: strahovi i težnje	Ambasada Sjedinjenih američkih država	17.000,00 \$
Program posmatranja izbora	Fondacija braće Rokfeler	45.000,00\$
Od SPI do otvorenih institucija	Ambasada Velike Britanije	30.653,63 €
Učestvujem i biram	Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću	6.280,00 €
Microsoft software	Microsoft	24.775,00 \$

Rashodi CDT-a u 2014 godini iznosili su **284.964,53€**.

Na zarade i naknade zaposlenih i spoljnih saradnika opredijeljeno je **122.415,06€**.

Za poreze i doprinose izdvojili smo **59.583,50€**.

25.611,71€ namijenjeno je zakupu kancelarije i redovnim troškovima održavanja i mjesečnih računa.

53.001,79€ utrošeno je za usluge u okviru implementacije projektnih aktivnosti.

Detaljan pregled rashoda CDT-a u 2014. godini po kategorijama:

TROŠKOVI	IZNOS	%
Troškovi zarada zaposlenih	84,135.23	29.52%
Troškovi angažovanja spoljnih saradnika	38,279.83	13.43%
Porezi i doprinosi na zarade zaposlenih	55,533.31	19.49%
Porezi i doprinosi na honorare spoljnih saradnika	4,050.19	1.42%
Zakup kancelarije	6,295.20	2.21%
Troškovi usluga (usluge, štampa, računovodstvo, marketing, prevoz)	44,704.66	15.69%
Materijalni troškovi (kancelarijski i potrošni materijal, struja, telefon, komunalije, održavanje)	19,316.51	6.78%
Troškovi amortizacije	12,235.48	4.29%
Troškovi negativnih kursnih razlika, taksi, kamata i platnog prometa	995.47	0.35%
Troškovi organizovanja seminara i konferencija (reprezentacija, hotelski smještaj i avio karte)	8,297.13	2.91%
Troškovi projekata sa partnerskim organizacijama	4,600.00	1.61%
Troškovi donacija i sponzorstava	960.00	0.34%
Ostali nematerijalni troškovi	5,561.52	1.95%
UKUPNI TROŠKOVI	284,964.53	100.00%